

Hoofdstuk 9: De verschijning en de komst van de Messias

Christenen die een heilstijd verwachtten die aan de komst van Christus zal voorafgaan maken dikwijls een scherp onderscheid tussen de “verschijning” (Gr. *epiphaneia*) en de “komst” (Gr. *parousia*) van de Messias. In dit hoofdstuk wil ik hun opvattingen over dit onderwerp samenvatten en die toetsen aan de Bijbel. Over de verschijning van Christus beweert men het volgende ⁴⁰:

1. Toen het volk Israël zelfs in de diaspora de boodschap van de opgestane Messias afwees (Hand. 28:25-28), brak er een nieuwe fase in het Godsbestuur aan, het “rentmeesterschap van de genade van God” (Efe. 3:1-9). We leven nu in een tijdperk waarin God zich richt tot de volken (Hand. 28:28) en de Messias in gelovigen uit die volken woont (Kol. 1:27). Wij hebben een andere hoop dan de gelovigen van de eerste generatie na de opstanding van Christus.

2. In brieven die hij schreef nadat Israël het koningschap van Christus had verworpen (Efeze, Filippenzen, Kolossenzen, Filémon, 1Timotheüs, Titus, en 2Timotheüs) spreekt Paulus nooit over de komst (Gr. *parousia*) van de Heer. Hij houdt de lezers niet meer voor dat zij “Gods Zoon uit de hemelen mogen verwachten”, wat hij nog wel schreef aan de Thessalonicenzen (1 Thess. 1:9). In plaats daarvan spreekt hij over de verschijning (Gr. *epiphaneia*) van de Messias. Daar mogen de gelovigen van nu naar uitzien.

3. Paulus spreekt in die latere brieven niet over een verschijning van Christus op *aarde*, maar over een verschijning van Christus in de *hemel*. Beter gezegd: in het “overhemelse” (Efe. 1:3), een gebied “ver boven alle hemelen” (Efe. 4:10). Voor die verschijning hoeft Christus de hemel niet te verlaten.

4. Bij die verschijning zal Christus niet zichtbaar worden voor mensen op aarde, maar voor hemelwezens, in het bijzonder de *hemelse machten*.

5. De verschijning houdt in dat de groep gelovigen die het Lichaam van de Messias vormt in haar geheel aan het verheerlijkte Hoofd wordt verbonden en samen met dat Hoofd zichtbaar wordt in de hemelse heerlijkheid. Het houdt in dat “de Gemeente boven wordt ontvangen in heerlijkheid en daar gemanifesteerd wordt met Christus, in

---

⁴⁰ Deze samenvatting is gebaseerd op: Tom L Ballinger, *What is your hope?*, www.heavendwellers.com; Brian R Kelson, *The Appearing of Christ: Exposing the Traditional Rapture* (Ebook available from the author’s website); Anke Pronk, *Drie groepen uitverkorenen in het Koninkrijk van God*. pronk-stukjes.nl; Otis Q Sellers, *Wat betekent epiphaneia?* [Seed & Bread No.37] Word of Truth Ministry; en Denijs van Zuijlekom, *Verwachten wij een opname?* TextVision, Leiden 2002.

de hemelse gewesten". Dit heilsfeit zal plaatsvinden (eeuwen)lang vóór de grote verdrukking en het optreden van de antichrist (de wetteloze, of de mens van de zonde) in het land Israël.

Om deze gedachtegang te toetsen, wil ik nagaan wat de Bijbel leert over de verschijning van Christus, en me daarbij afvragen: Wat houdt Zijn verschijning in? Aan wie zal Christus verschijnen? Waar en wanneer zal Christus verschijnen?

Volgens de gevangenisbrieven

In de latere brieven van Paulus treffen we het woord "verschijning" (Gr. *epiphaneia*) aan op de volgende vijf plaatsen:

1. "Ik beveel <je> voor God die alles in leven houdt, en voor Christus Jezus die voor Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft, dat je dit gebod onbesmet en onberispelijk bewaart tot op *de verschijning van onze Heer Jezus Christus*, die de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren op zijn eigen tijd zal vertonen, Hij die alleen onsterfelijkheid heeft, die een ontoegankelijk licht bewoont, die geen mens gezien heeft of zien kan" (1 Tim. 6:13-16).

Volgens Paulus houdt de verschijning van Christus in dat "de gelukkige en enige Heerser", de Koning der koningen en Heer der heren, bij die gelegenheid "vertoond" wordt. "Enige Heerser" is in 1 Tim.6 een aanduiding van God, Die Eén is (Deut. 6:4) en Die "alles werkt naar de raad van Zijn wil" (Efe. 1:11). God is momenteel onzichtbaar en onbereikbaar, Hij "bewoont een ontoegankelijk licht". Toch zal Hij eens zichtbaar worden, in Zijn Beeld (Kol. 1:15), in de Persoon van "onze Heer Jezus Christus". God zal eens verschijnen in Zijn hoedanigheid als "Koning der koningen en Heer der heren". Zijn Koningschap zal zich dan openbaren. Tot die tijd moet het gebod van de apostel ("Strijd de goede strijd van het geloof", 1 Tim.6:12) "onbesmet en onberispelijk" worden bewaard.

Paulus geeft ook antwoord op de vraag, aan wie Christus bij die gelegenheid zal verschijnen. Niet aan engelen of hemelse machten, maar aan *mensen*. "Geen mens" heeft ooit God gezien of kan Hem zien. Op dit moment is God voor mensen nog onzichtbaar. Maar wanneer de Messias verschijnt, zal God door mensen worden gezien.

Op de vraag wanneer Christus zichtbaar wordt antwoordt Paulus: "op Zijn eigen tijd", d.w.z. op het tijdstip (Gr. *kairos*) dat de Enige Heerser (God) daarvoor heeft vastgesteld. In de oorspronkelijke tekst van 1 Tim. 6:15 staat feitelijk een meervoud. Er

staat niet: “op Zijn eigen tijd”, maar: “op Zijn eigen tijden” (meervoud, Gr. *en kairois idiois*). Blijkbaar zal Christus bij meer dan één gelegenheid verschijnen.

2. “...God, die ons heeft behouden en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en [de] genade die ons gegeven is in Christus Jezus vóór [de] tijden van de eeuwen, maar die nu geopenbaard is door *de verschijning van onze Heiland Christus Jezus*, die de dood te niet gedaan en leven en onvergankelijkheid aan het licht gebracht heeft door het evangelie, waarvoor ik aangesteld ben als prediker, apostel en leraar” (2 Tim. 1:9-11)

In de Griekse tekst van 2 Tim. 1:9-11 staan de werkwoorden die als “openbaren”, “te niet doen” en “aan het licht brengen” zijn vertaald in de *aoristus*, een tijdloze werkwoordsvorm. Wat Paulus schreef kan daarom als volgt worden weergegeven: “maar die nu geopenbaard wordt door de verschijning van onze Heiland Christus Jezus, die de dood te niet doet en leven en onvergankelijkheid aan het licht brengt”. Christus is in het *verleden* verschenen, op de Paasmorgen. Door Zijn opstanding uit de doden werd er toen leven en onvergankelijkheid (d.w.z. “onvergankelijk leven”) aan het licht gebracht. Maar bij die gelegenheid deed Hij niet *zelf* de dood te niet, Hij werd immers opgewekt door “de Vader der heerlijkheid”, die Hem “aan Zijn rechterhand deed zitten in de hemelse gewesten” (Efe. 1:17,20). In de toekomst zal Christus wél zelf de dood te niet doen door alle doden te doen opstaan (Joh. 5:28-29).

Volgens Paulus houdt de verschijning van Christus in, dat “de dood te niet wordt gedaan en er leven en onvergankelijkheid aan het licht wordt gebracht”. Er vindt dan een opstanding plaats. Uit 2 Tim. 1:9 blijkt dat het gaat om een opstanding van gelovigen. Die ontvangen bij die gelegenheid onvergankelijk leven - niet omdat ze dit verdienen (niet op grond van hun “werken”), maar omdat God zich “vóór de tijden van de eeuwen” al had voorgenomen om hun genade te bewijzen, en hen tijdens hun sterfelijk bestaan had geroepen met een “heilige roeping”. Op dit moment is hun leven nog verborgen (Kol. 3:3), maar bij Christus’ verschijning zal het zichtbaar worden (Kol. 3:4).

Aan wie Christus zal verschijnen, zegt de apostel in 2 Tim. 1:9-11 niet, maar in een andere brief schrijft hij, dat het onvergankelijk leven van de gelovigen voor buitenstaanders *zichtbaar* zal worden, wanneer Christus verschijnt (Kol. 3:4).

Op de vraag, waar en wanneer de Messias zal verschijnen, geeft Paulus in 2 Tim. 1:11 evenmin antwoord. Aangezien Christus na Zijn opstanding verscheen aan mensen die zich op aarde bevonden, zou de Messias (Hoofd en Lichaam) straks óók aan andere mensen kunnen verschijnen. Maar op grond van 2 Tim. 1 is dat niet te bewijzen.

3. “Ik betuig voor God en Christus Jezus, die levenden en doden zal oordelen, en *Zijn verschijning* en Zijn koninkrijk: Predik het woord...” (2 Tim. 4:1)

In de Griekse tekst van 2 Tim. 4:1 staat letterlijk: “Ik bezweer je voor (het aangezicht van) God en Christus Jezus, die op het punt staat te oordelen levenden en doden *naar* (Gr. *kata*, d.w.z. “in overeenstemming met”) *Zijn verschijning* en *Zijn koninkrijk: Predik het woord*”. Paulus zet zijn aansporing kracht bij door God en de Messias als getuigen in te roepen. Over Christus Jezus zegt hij, dat Die “levenden en doden zal oordelen, naar *Zijn verschijning* en *Zijn koninkrijk*”. Daaruit kunnen we het volgende afleiden:

Het koninkrijk (of: koningschap, Gr. *basileia*) van Christus volgt op *Zijn verschijning*. 2 Tim. 4:1 is in overeenstemming met 1 Tim. 6:14-15. Wanneer Christus verschijnt, dan wordt God zichtbaar in *Zijn hoedanigheid* als de Enige ware Heerser, de “Koning der koningen en Heer der heren”. Bij *Zijn verschijning* en tijdens *Zijn koningschap* zal de Messias, zo blijkt in 2 Tim. 4:1, levenden oordelen en ook doden. Blijkbaar verschijnt Hij *om de wereld te richten* (Hij zal immers “levenden oordelen”) en het koningschap dat bij *Zijn verschijning* aanvangt zal teweeg brengen dat ook de doden worden gericht.

Uit 2 Tim. 4:1 blijkt, dat Christus zal verschijnen ten behoeve van “levenden en doden”, dus aan *mensen*.

Aangezien de apostel spreekt over het oordelen van “levenden” mogen we veronderstellen dat de Messias op aarde zal verschijnen. Levende mensen bevinden zich immers op de aarde.

4. “Overigens is voor mij de kroon van de gerechtigheid weggelegd, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij in die dag zal geven; en niet alleen mij, maar ook <allen> die *Zijn verschijning* hebben liefgehad” (2 Tim. 4:8)

In 2 Tim. 4:8 spreekt Paulus over “de erekrans (Gr. *stephanos*) van de gerechtigheid” die de Heer hem op zekere dag zal geven. Met “die dag” doelt de apostel gezien het vervolg van zijn betoog niet op de “tijd van zijn heengaan”, het tijdstip van zijn executie (2 Tim. 4:6), maar op de dag van Christus’ verschijning (2 Tim.4:1,8), de dag waarop de Messias levenden en doden gaat oordelen. Op die dag zal de Heer Paulus rechtvaardig verklaren en hem eer bewijzen, omdat de apostel tijdens zijn aardse loopbaan “de goede strijd heeft gestreden” en “het geloof heeft behouden” (2 Tim. 4:7). Aangezien Paulus opmerkt dat niet alleen hijzelf, maar *allen* die de verschijning van de Heer

hebben liefgehad op “die dag” de erekrans van de gerechtigheid zullen ontvangen, sprak de apostel niet over de dag van zijn terechtstelling ⁴¹.

Uit 2 Tim. 4:8 kunnen we het volgende afleiden: Wanneer Christus verschijnt, dan verschijnt Hij als “de rechtvaardige Rechter”. Zodra Christus verschijnt, begint Hij levenden en doden te oordelen. Dat oordeel houdt voor gelovigen geen veroordeling in, maar rechtvaardiging en eerbetoon. De toekomstige kransdragers zijn gelovigen die naar de verschijning van de Messias hebben uitgezien, omdat ze net als de Psalm dichters verlangden naar het moment waarop God het onrecht in de wereld zou gaan rechtzetten - óók het onrecht van Paulus’ terechtstelling.

In 2 Tim. 4:8 wordt niet gezegd aan wie, waar en wanneer Christus zal verschijnen. Maar uit het feit dat Christus bij Zijn verschijning levenden zal oordelen (2 Tim. 4:1), blijkt dat Hij op aarde zal verschijnen aan levende mensen.

5. “Wij... zouden leven... in de verwachting van de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus, die zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons van alle wetteloosheid verlost en zichzelf een eigen volk reinigde, ijverig in goede werken” (Tit. 2:13)

Wanneer Jezus Christus verschijnt, dan wordt volgens Paulus “de heerlijkheid van onze grote God en Heiland” zichtbaar en dan wordt “de gelukkige hoop” werkelijkheid. Het woord Heiland betekent “heelmaker”, en is een weergave van het Griekse woord *sotèr*. In andere Bijbelteksten is het als “redder”, “verlosser” of “behouder” weergegeven. De heerlijkheid van onze grote God in Zijn hoedanigheid als Heiland houdt in, dat Hij Zijn schepselen redt en dat die redding zichtbaar wordt. Van de “gelukkige hoop” geeft Paulus daarom de volgende omschrijving: Omdat Jezus Christus zich voor ons gegeven heeft (door zich vrijwillig te onderwerpen aan de kruisdood) zal God eens een “eigen volk” hebben dat van “alle wetteloosheid” is verlost, geheel van zonde is gereinigd, in staat is om goede werken te verrichten en daarin volmaakte ijver aan de dag legt. Naar die toekomst mogen gelovigen uitzien, en het is een “gelukkige hoop” omdat deze verwachting bij de verschijning van Christus werkelijkheid zal worden.

Ook in Tit.2:13 wordt niet gezegd aan wie, waar en wanneer Christus zal verschijnen.

---

⁴¹ Sommige christenen beweren dat “die dag” in 2 Tim. 4:8 betrekking heeft op de sterfdag van Paulus. Uit het slot van 2 Tim. 4:8 blijkt echter, dat Paulus niet spreekt over zijn sterfdag maar over de dag van Christus’ verschijning.

Volgens Paulus' eerdere brieven

Wie beweren dat de gelovigen van nu een andere hoop hebben dan de eerste christenen gaan voorbij aan het feit dat het Griekse woord *epiphaneia* ("verschijning") niet alleen in de brieven aan Timotheüs en Titus maar ook in een eerdere brief van Paulus voorkomt. In de tweede brief aan de Thessalonicenzen lezen we het volgende:

"En dan zal de wetteloze geopenbaard worden, die de Heer <Jezus> zal verteren door de adem van Zijn mond en te niet doen door de verschijning van Zijn komst" (2 Thess. 2:8)

In 2 Thess. 2:8 noemt Paulus zowel de *epiphaneia* als de *parousia*. Blijkbaar is de *epiphaneia* (verschijning) van Christus een aspect van Zijn *parousia* (komst), want de apostel spreekt over "de verschijning van Zijn komst".

De woorden *epiphaneia* en *parousia* werden in de Oudheid gebruikt voor een bezoek van de keizer aan een Romeinse provincie, of de regeerperiode van een stadhouder over een Romeins gewest. Wanneer zo'n machthebber per schip aankwam en voet aan wal zette, was dit zijn "verschijning" (Gr. *epiphaneia*) in zijn rijkgebied. Met die verschijning begon zijn aanwezigheid in de provincie, die verscheidene dagen, maanden of jaren kon duren. De periode van zijn aanwezigheid, zijn "komst" naar de provincie, werd aangeduid als zijn *parousia*. Om een oneerbiedige vergelijking te maken: Wanneer Sinterklaas met de stoomboot aankomt, is dat zijn *epiphaneia* in Nederland, en het begin van zijn *parousia*. De *parousia* van Sinterklaas duurt vanaf zijn intocht in november tot 6 december, waarna de goedheiligman zich weer voor een jaar in zijn bisschoppelijk paleis in Spanje terugtrekt.

In de Griekse taal (en ook in de taal van de Bijbel) is iemands *epiphaneia* per definitie het begin van zijn *parousia*. Zodra Christus verschijnt om Zijn koningschap over de wereld te gaan uitoefenen, bij de "verschijning van Zijn komst", zal Hij de "wetteloze" (2 Thess. 2:8), de "mens van de zonde" (2 Thess. 2:3) of de "zoon van het verderf" (2 Thess. 2:3) met een enkel woord ("door de adem [of: geest] van Zijn mond") uitschakelen (2 Thess. 2:8). Zó zal een profetie van Jesaja (Jes. 11:4) in vervulling gaan. Johannes heeft dit zien gebeuren (Openb. 19:11-21). De Heer zal zeggen: "Grijp hem!" en het "beest" zal worden gegrepen (Openb. 19:20). Tijdens Christus' *parousia* zal dat "beest" zich in de poel van vuur bevinden.

Conclusie

1. Christenen die een messiaanse heilstijd verwachten voorafgaand aan de wederkomst hebben oog voor het feit dat de apostel Paulus in zijn latere brieven een geheimenis onthult dat eeuwenlang verborgen was gebleven. De Schepper heeft zich voorgenomen om mensen bijeen te roepen die samen het Lichaam van de Messias zullen vormen en op het aller-nauwst met Christus verbonden zullen zijn (Efe. 3:1-13, 5:22-33). Binnen die gemeente zijn gelovigen uit de volken, d.w.z. de “heidenen”, volkomen gelijkberechtigde medeburgers en huisgenoten van de gelovigen uit Israël, d.w.z. de “heiligen” (Efe. 2:11-22).

2. Wanneer zulke christenen echter opmerken: “Aanvankelijk sprak Paulus over de komst van de Heer, maar later over Christus’ verschijning” gaan ze voorbij aan het feit, dat Paulus in één van zijn eerste brieven (2 Thess. 2:8) de verschijning van Christus al noemt. Ze maken de verschijning (*epiphaneia*) van Christus los van Zijn komst (*parousia*). Op grond van 2 Thess. 2:8 kan men zich afvragen, of zo’n scheiding wel met de Schrift in overeenstemming is. Wanneer de Bijbel verschillende woorden gebruikt, mogen we aannemen dat er wordt gesproken over verschillende gebeurtenissen of over uiteenlopende aspecten van één gebeurtenis. Maar indien er in Bijbelteksten hetzelfde woord wordt gebruikt, mogen we veronderstellen dat die teksten op hetzelfde feit betrekking hebben.

3. Hierop zouden de schrijvers kunnen antwoorden, dat “onze Heer Jezus Christus de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren op zijn eigen tijden (tijdstippen) zal vertonen” (1 Tim. 6:15). Uit het gebruik van een meervoud (*kairois*) blijkt dat Christus bij meer dan één gelegenheid zal verschijnen. Het is dus denkbaar dat er in de vroege brieven van Paulus over een andere verschijning van de Messias wordt gesproken dan in de latere. Maar... in 1 Tim. 6:15 gaat het vermoedelijk om de tijdstippen die in Openb. 19:11-16 en Openb. 20:11-15 zijn beschreven. De uitdrukking “Koning van [de] koningen en Heer van [de] heren” (1 Tim. 6:15) vinden we namelijk óók in Openb. 19:16, waar de Messias de strijd met “het beest” aanbindt. Bij een latere gelegenheid verschijnt de Here als een Rechter die op een “grote, witte troon” zit (Openb. 20:11). Dan zal Hij de enige Heerser nogmaals zichtbaar maken.

4. Volgens de toekomstvisie van de schrijvers zijn de schepselen aan wie de Messias zal verschijnen hemelse machten. Volgens Paulus zal God echter zichtbaar worden voor *mensen*, wanneer Christus verschijnt. “Geen mens” heeft de Schepper ooit gezien, of kan Hem zien, maar wanneer de Messias verschijnt zal de onzichtbare God “vertoond” worden (1 Tim. 6:15-16). De Messias is immers Zijn Beeld (Kol. 1:15).

5. Voor de stelling dat Christus bij Zijn verschijning zichtbaar zal worden voor de hemelse machten, beroept men zich op Efe. 3:10. In die tekst staat, dat “aan de overheden en de machten in de hemelse [gewesten] door de Gemeente de veelvoudige wijsheid van God bekend gemaakt wordt”. Maar volgens Paulus zal dit niet pas in de verre toekomst gebeuren. Het gebeurt *nu*, doordat de Gemeente uit alle volken bijeengeroepen wordt. Het Griekse werkwoord *gnorizoo*, dat met “bekendmaken” is vertaald, staat in Efe. 3:10 in de aoristus, en het woord nu (Gr. *nun*) is in de zin van de apostel opgenomen. Efe. 3:10 is dus geen bewijs voor een toekomstige verschijning van Christus aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten.

6. Wie een onderscheid maken tussen Christus’ verschijning en komst beweren dat Christus nu nog verborgen is in het ontoegankelijk licht aan Gods rechterhand, maar binnenkort uit dat licht tevoorschijn zal komen en in het ‘overhemelse’ zichtbaar zal worden. Volgens hen zal Christus bij Zijn verschijning niet afdalen uit de hemel. Deze bewering is echter onbijbels. Volgens Paulus zal de Messias bij Zijn verschijning “levenden oordelen” (2 Tim. 4:1). Om dat te kunnen doen moet Hij op *aarde* verschijnen, want levende mensen bevinden zich op de aarde. De apostel knoopt aan bij wat de Here Jezus aangekondigd heeft (Matth. 25:31-46), en bij wat Johannes heeft beschreven in Openb. 19:11-16 en in Openb. 20:4.

7. Tenslotte beweert men, dat er tussen de verschijning van Christus en Zijn komst vele honderden jaren zullen verlopen. Voor deze bewering ontbreekt echter ieder bewijs. In 2 Thess. 2:8 worden “verschijning” en “komst” juist aan elkaar gekoppeld! En de apostel verbindt de volgende gebeurtenissen aan de verschijning van Christus: het “vertonen” van de “gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren” (1 Tim. 6:15), het zichtbaar-worden van Gods heerlijkheid doordat de HERE een volk verlost blijkt te hebben (Tit. 2:13-14), het “aan het licht brengen” van leven en onvergankelijkheid (2 Tim. 1:10), het “oordelen van levenden” (2 Tim. 4:1), en het “geven van de krans der rechtvaardigheid” aan allen die naar Hem hebben uitgezien (2 Tim. 4:8). In Paulus’ eerste brieven worden deze gebeurtenissen met de “komst” (of “aanwezigheid”) van Christus verbonden, en volgens zijn latere brieven zullen ze bij Zijn “verschijning”, dat wil zeggen: bij het *begin* van Zijn “aanwezigheid”, plaatsvinden.

Kortom, mijns inziens geeft de Bijbel geen aanleiding om de verschijning van Christus te beschouwen als een afzonderlijk heilsfeit, dat los staat van Zijn komst. Volgens de Bijbel is de verschijning het moment waarop Christus zichtbaar wordt, dus: het begin van Zijn komst.